

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

קלג.

עין משפט נר מצוה

למ א מיי פ"ח מהל
 כבורס הל' א:
 מ ב מיי פ"ז מהלכות
 מאלכות אסורות הל'
 יג סמג לחזן קלו קלח
 טוש"ע י"ד סי' סה סעי'
 ה:
 מא ג ד ה מיי פ"ט
 מהל' כבורס הל' כג
 ופ"י"ב מהלכות תרומות
 הלכה י"ט סמג עשין קמב
 טוש"ע י"ד סי' סא סעיף
 ה:
 מב ו ז מיי פ"ט מהלכות
 כבורס הל' כה
 טוש"ע ע"ג סעיף י:
 מג ח מיי פ"ד מהל'
 מ"מ הל' א טוש"ע
 י"ד סי' רמו סעיף י:

תורה אור השלם

1. וזה יקרה משפט הכהנים מאת הקדש מאת אב ובהי הנזב אם שור אם שיה ונתן לכהן הורע והקריבים והקריבה:
2. דברים י"ג ואלא קלבו בניו דבריו וישו אחרי הבצע ויקדו שור וישו משפט: שמואל א ח ג
3. מעדה בגד ביום קרה חמץ על תר ושר בשרים על לב רע: משלי כ כ
4. כל חשך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נפח ירע שרירי באהלו: איוב כ כו
5. ויקה כל אשר יקרא בשם יי יקלט כי בחר ציון ובירושלים תהיה פליטה פאשר אמר יי ובשרידי אש יי קרא: יואל ג ג
6. כצור אבן בפרגמה קן נתן לכסיל קבור: משלי כו ח
7. לא נאנה לכסיל תענגו אף כי לעבד משל בשרים: משלי י"ט י

לעני רש"י

שיטה מקובצת

א) והמשתתף עם העובד כוכבים. י"ב ע"י תוס' בכורות דף ב' ע"ב: ב) וא"ת תיפוק ליה. ג"כ ע"י תוס' ובהים דף קב ע"א:

קבלות. ווא"ת תיפוק ליה קבלות מהמקריב את דם השלמים להקריבה היו לשון קבלה כדאמרין פרק הקומץ [רבה] (מנחות דף י"ט.) והקריבו בני אהרן מקבלה ואילך מזהב כהונה וי"ל דהכא כיון דכתיב המקריב את דם השלמים ואת החלב וחלב לא שייך קבלה דם נמי ל"א משמעו בקבלה:

היציקות. זריש הקומץ [רבה] (שם דף י"ח:) פריך מינה להא דאמר התם לא יקח כהן אלא זר כשר והכא קאמר שהיא עבודה המסורה לבני אהרן ומסקינן דלא כר"ש: **משקל נמי לא שקיפנא.** שלא אקרא גרגרין ולא אגזול ממי שצריך יומר ממני אע"פ שגם הוא לא היה עשיר: **לבר ממעלי יומא דבפורי.** שיום טוב הוא כדאמר צפרק אותו ואת צנו (לעיל דף פ"ג.) ומתנות מרובות וכהני מתאספין ואילו לא היה נוטל היו אומרים שאינו כהן: **אמר ליה רבא לשמעיה ב"ו.** רבא גרסי' דרבה כהן הוה כדאמר פרק עד כמה (בבב"ב דף ק"ו.) (רבא) [רבה] הוה מצטל לה צרוז ואמר' נמי (ר"מ י"ח.) אצני ורבה מדבית עלי קא תמו:

זכמי
 וכיון דשמענא להא דתניא א"ל ר' מאיר אומר בני שמואל חלקם שאלו בפייהם מימר נמי לא אמינא ואי יהבו לי שקילנא כיון דשמענא להא דתניא דהצנועים מושכין את ידיהם והגרגריים חולקים משקל נמי לא שקילנא לבר ממעלי יומא דכיפורי הלאחזוקי נפשאי בכהני ולפרום ידיה אנסיה ליה עידינה אמר רב יוסף והאי כהנא דאית ליה צורבא מרבנן בשבבותיה ודחיקא ליה מילתא לזיכי ליה מתנתא ואף על גב דלא אתי לידיה במכרי כהונה ולויה רבא ורב ספרא איקלעו לבי מר יוחנא בריה דרב חנא בר אדא ואמרי לה לבי מר יוחנא בריה דרב חנא בר ביזנא עביד להו עגלא תילתא א"ל רבא לשמעיה זכי לן מתנתא דבעינא למיכל לישנא בחרדלא זכי ליה רבא אכל ורב ספרא לא אכל אקרייה רב ספרא בחלמא מעדה בגד ביום קרה חומץ על נתר ושר בשירים על לב רע אתא לקמיה דרב יוסף א"ל דלמא משום דעברי אשמעתא דמר אקריין הכי אמר ליה יכי אמרי אנא באחר שמעא בעל כרחיה מזכי וכי אמרי אנא למאן דלא אפשר ליה הא אפשר ליה ואלא מ"ט אקריין הכי כלפי רבא ולקריין לרבא רבא נווה הוה א"ל אביי לרב דימי ופשמיה דקרא במאי כתיב א"ל ב"שונה לתלמיד שאינו הגון דאמר רב יהודה אמר רב כל השונה לתלמיד שאינו הגון נופל בגיהנם שנאמר כל חושך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נופח ירע שרירי באהלו ואין שרירי אלא ת"ח שנאמר ובשרידי אש ה' קורא אמר רבי זירא אמר רב כל השונה לתלמיד שאינו הגון כזורק אבן למרקולים שנאמר כצורר אבן במרגמה כן נתן לכסיל כבוד וכתיב לא נאווה לכסיל תענוג: והמשתתף עמהן צריך לרשום: ואפילו עם העובד כוכבים ורמינהו המשתתף עם כהן צריך לרשום והמשתתף עם העובד כוכבים ופסולי המוקדשים אין צריך לרשום הכא

קבלות. קבלת הדם: הווא"ת. היא זריקת דם המוקריב מזומז בין הנימוזין בפנים על הפרוכת ועל מזומז הזהב בין הנימוזין צדון. שמיטה לא קחשיב שאף הזר כשר בה [צ"ח] ע"פ העגלה. כזהנים היא כדכתיב (דברים כה) ונגשו הכהנים בני לוי: **טריס מורוע.**

זכפריס להות: בין זכפניס. במקדש כדכתיב (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו וגו': **בין מנחוז.** בגזולין בכל עיר ועיר בזית הכנסת: **מזני אהרן.** ספייה דקרא ללעיל הוה: **מוטין שזנאי אסורים.** משום דם: **זטויא.** זללי: **זדק לן.** מנסה אותנו אם נדע להשיב (ט) ורצה כהן היה: **דחטיף מהנסה.** ממיטקות שנושאין אותם לכהנים: **ויפה אמרין חזוני קא מהצב המזוה.** ויפה הוה עושה: **ונקן.** לכהן ולא ללעיל הכהן מעצמו: **מימר אמרי הוה לוי.** הייתי שואלו צפה מלא שהייתי קצור שהוא חיבוב מלוא: **חלקס שאלו צפיהס.** דמגני להו קרא לבני שמואל ויטו אחרי הצנע אמר רבי מאיר שלא היה עזיבת גול צידס אלא חלק ליה כגון מעשר רשון או שואלו צפיהס: **הצנועים מושכין את ידיהם.** בחילוק לחס הפנים קאמר צמס' יומא צטרף צקלפי (דף ל"ט.) משמת שמעון הצדיק נשתלחה מלחה בלחס הפנים: **לאחזוקי נפשאי כהני.** שלא ישמח הדבר שאני כהן: **ופריך וליפרום יסה.** כיון שאינו עושה אלא שלא ישמח עם כהן מעליו יפרום ידיו לרובן כל השנה ומחזיק נפשיה כהני: **אנסיה ליה עידיניה.** עתים שקבע לתלמידיו היו טורדים אותו מלישא את כפיו שהיה עוסק לתלמידיו) צעת שצבור נאקפסיס לזית הכנסת: **ודחיקא ליה מילתא.** להוהו צורבא מרבנן והכהן רוצה להנותו יתן לו חלק מתנותיו לקבל רוע ולחיים מנני טעירי צשציל הכהן והוה יאכלס: **ואע"ג דלא חסי לדיה.** דכהן יכול לזכות לו: **צמכרי כהונה ולויה.** צכהן שהיה ניכר צעיר ורוב בני אדם אהביס אותו ונותנין לו המתנות וזאתו כהן אמריין דיכול לזכות מעשרותיו לאחר אף על גב דלא חסי לדיה. מכרי לשון (מלכס ג יג) איש מלח מכרו: **אמר ליה רבא לשמעיה.** לשמשו של צעה"ב והוא כהן וצעה"ב נתן לו מתנותיו: **זכי לי מסנתא.** תן לי רשות ליקח מתנותיך לאוכלס מפני שהלשון עם הלחיים ניתן לכהנים ובעינן למיכל לישנא צחרללא שהוא דבר חסוד וה"נ אמריין צהשוכר את הפועלים

א) [מנחות יח:]; ב) [עירובין נא. וס"ג]; ג) [לקמן קלד: ד] [שנה]; ד) [מספתא דקוטוב פי"ד]; ה) [יומא לג. קידושין נג.]; ו) [עירובין ע"ב א"כ פי' אביי היה לו חולי כ"י ע"ש י"ג ע"ע בערך ע"ן צ"ב]; ז) [עירובין כג: וס"ג ח] [מכות י. ע"ש]; ח) [פסחא דרין כג.]; ט) [מספתא דע"ז ספ"ו]; י) [ל"ל כבוד ואין כבוד אלא מורה שנאמר כבוד חכמים יתלו ומתמים יתלו טוב א"ר תמא בר מינה כל העושה טובה למי שאינו יודע כאלו זורק אבן למרקולס שנאמר כבוד אבן וגו' ומכ"י לא אהו לכסיל מענוג. כל זה איתא ע"ג]; יא) [מספתא דע"ז ה"ב]; יב) [וה"ר"ף פי' חולי צמעיס הוין]; יג) [ס"א]; יד) [פסוק צמלמדין].

גליון הש"ס

גמ' ע"י העובד כוכבים. ב) כבורס דף ע"ב וז"ל ד"ה אחר רש"י ד"ה וז"ל י"ו וכו' ד"ה ר"ה (ת"י) וכו'. ע"י צמשי' ע"ס שכתב צהיפוך מצמלן: תוס' ד"ה ר"ה קבלות וכו' לא שפתי' בקבלה. ע"ן וצמשי' דף ע"ב:

הנהגות הב"ח

א) גמ' אמר רבה דקן לן רב יוסף: ב) רש"י ד"ה דקן וכו' ורבה כהן הוה:

מוסף רש"י

בין מבכניס. עבודה כדכתיב (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו וגו'. בין מבחורין. בכל עיר ועיר (מנחות יח.) ונתן ולא שיטול מעצמו. הוה דקין לכל מתנות כהונה ולויה (שבת טו.) חלקם שאלו בפייהם. מעשר רשון הראוי להם ששים היו, שאלו צפיהס. מתוך שהיו גדולי הדור ופושטס לא היו מנישים מהם ושא"ל לים עמיס מטעריס (שם.) הצנועים מושכין את ידיהם. גבי לחס הפנים תמא ארבעים שנה ששים משעון הצדיק נשתלחה בזהב בלחס הפנים וכל כהן מניגשו כות יס אוכל וסבע יס אוכל ומותר, מכאן ואילך נשתלחה מלחה בלחס הפנים וכל כהן המניגשו כולו אצטעין מושכין ידיהם ממנו דלא מהני להו מדי' (פסדוין יג.)